

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2017 12 18
COM(2017) 765 final

2017/0345 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

**dėl kontrolės priemonių taikymo naujai psichoaktyviajai medžiagai metil 1-(2-feniletil)-
4-[fenil(propanoil)amino]piperidin-4-karboksilatui (karfentaniliui)**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Tarybos sprendime 2005/387/TVR dėl keitimosi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas, jų rizikos įvertinimo ir kontrolės¹ numatyta trijų etapų procedūra, pagal kurią naujai psichoaktyviajai medžiagai visoje Sąjungoje gali būti pradėtos taikyti kontrolės priemonės.

2017 m. liepos 27 d. buvo paskelbta bendra Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) ir Europolo ataskaita, parengta pagal Tarybos sprendimo 2005/387/TVR 5 straipsnį. 2017 m. rugsėjo 15 d. Taryba, vadovaudamasi Komisijos ir 13 valstybių narių pateiktu prašymu ir pirmiau nurodyto Tarybos sprendimo 6 straipsnio 1 dalimi, paprašė įvertinti riziką, kurią kelia naujos psichoaktyviosios medžiagos metil 1-(2-feniletil)-4-[fenil(propanoil)amino]piperidin-4-karboksilato (karfentanilio) vartojimas, gamyba ir neteisėta prekyba ja, sąsajas su organizuotu nusikalstamumu ir galimas šiai medžiagai skirtų kontrolės priemonių nustatymo pasekmes.

Karfentanilio keliamą riziką įvertino Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) mokslinis komitetas, veikdamas pagal Tarybos sprendimo 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių nuostatas. 2017 m. lapkričio 14 d. Komisijai ir Tarybai buvo pateikta rizikos vertinimo ataskaita. Pagrindinės rizikos vertinimo išvados:

- Karfentanilis yra sintetinis opioidas ir labai panašus į tarptautiniu mastu kontroliuojamą medžiagą fentanilį. Karfentanilis yra vienas stipriausių narkotinių opioidinių analgetikų.
- 2013 m. vasario mėn. EMCDDA gavo oficialų pranešimą apie karfentanilį. Septynios valstybės narės pranešė apie 60 mirties atvejų, kai buvo patvirtintas karfentanilio poveikis. Bent šešių mirčių atveju karfentanilis buvo mirties priežastis arba galėjo prisidėti prie mirties.

Pagal Tarybos sprendimo 2005/387/TVR 8 straipsnio 1 dalį Komisija per šešias savaites nuo rizikos vertinimo ataskaitos gavimo dienos turi pateikti Tarybai arba iniciatyvą dėl kontrolės priemonių taikymo naujoms psichoaktyviosioms medžiagoms visoje Sąjungoje, arba ataskaitą, kurioje paaiškinama, kodėl tokia iniciatyva nelaikoma būtina. Pagal 2015 m. balandžio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimą sujungtose bylose C-317/13 ir C-679/13 prieš priimant teisės aktą, grindžiamą Tarybos sprendimo 2005/387/TVR 8 straipsnio 1 dalimi, turi būti pasikonsultuota su Europos Parlamentu.

Remdamasi rizikos vertinimo ataskaitos išvadomis Komisija mano, kad esama pagrindo šiai medžiagai taikyti kontrolės priemones visoje Sąjungoje. Pagal rizikos vertinimo ataskaitą karfentanilio ūmus toksiškumas gali padaryti didelę žalą žmonių sveikatai.

2. PASIŪLYMO TIKSLAS

Šio Tarybos įgyvendinimo sprendimo pasiūlymo tikslas – paraginti valstybes nares taikyti medžiagos karfentanilio kontrolės priemones ir baudžiamąsias sankcijas, kaip numatyta jų teisės aktuose, kuriais vykdomi jų įsipareigojimai pagal 1961 m. Jungtinių Tautų bendrąją narkotinių medžiagų konvenciją su pakeitimais, padarytais 1972 m. protokolu.

¹ OL L 127, 2005 5 20, p. 32.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

dėl kontrolės priemonių taikymo naujai psichoaktyviajai medžiagai metil 1-(2-feniletil)-4-[fenil(propanoil)amino]piperidin-4-karboksilatui (karfentaniliui)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2005 m. gegužės 10 d. Tarybos sprendimą 2005/387/TVR dėl keitimosi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas, jų rizikos įvertinimo ir kontrolės², ypač į jo 8 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos iniciatyvą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę³,

kadangi:

- (1) remiantis Sprendimo 2005/387/TVR 6 straipsniu neeiliniame Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) išplėstinio mokslinio komiteto posėdyje parengta naujos psichoaktyviosios medžiagos metil 1-(2-feniletil)-4-[fenil(propanoil)amino]piperidin-4-karboksilato (karfentanilio) rizikos įvertinimo ataskaita, o 2017 m. lapkričio 14 d. ši ataskaita pateikta Komisijai ir Tarybai;
- (2) karfentanilis yra sintetinis opioidas, jis labai panašus į fentanilį – kontroliuojamą medžiagą, plačiai naudojamą medicinoje kaip bendros anestezijos priedą operacijų metu ir skausmo kontrolei. Karfentanilis yra vienas stipriausių narkotinių opioidinių analgetikų;
- (3) 2013 m. vasario mėn. EMCDDA gavo oficialų pranešimą apie karfentanilį, kuris grindžiamas pirmu jo aptikimo atveju 2012 m. gruodžio mėn. Pastaruosius dvejus metus tapo lengviau šią medžiagą įsigyti ir padaugėjo atvejų, kai teisėsaugos pareigūnai ją konfiskuoja. Apskritai tikėtina, kad nustatomi ne visi jo buvimo atvejai, nes paprastai šios medžiagos aptikimo tyrimai nėra atliekami. Septynios valstybės narės pranešė apie 800 konfiskavimo atvejų, daugiau kaip ketvirtis iš jų buvo užfiksuota pirmoje 2017 m. pusėje. Paprastai karfentanilis buvo konfiskuotas miltelių pavidalu. Kai kuriais atvejais jis taip pat buvo konfiskuotas kaip skystis. Aptikti kiekiai yra palyginti nedideli. Tačiau jie turėtų būti vertinami atsižvelgiant į tai, kad fentaniliams būdingas stiprus poveikis;
- (4) septynios valstybės narės pranešė apie 2016 m. lapkričio–2017 m. birželio mėn. įvykusius 60 mirties atvejų, kai buvo patvirtintas karfentanilio poveikis. Tarp mirusių buvo daug didelės rizikos grupės narkomanų, įskaitant vartojančius švirkščiamąjį heroiną. Daugeliu kitų atvejų buvo aptikta ir kitokių narkotinių medžiagų, kaip antai morfino ir kitų fentanilių. Bent šešių mirčių atveju karfentanilis buvo mirties priežastis arba galėjo prisidėti prie mirties, likusieji mirties atvejai tebetiriami. Be to, dvi

² OL L 127, 2005 5 20, p. 32.

³ OL C , , p. .

valstybės narės pranešė apie tris ūmaus nemirtino apsinuodijimo atvejus, susijusius su karfentaniliu. Tikėtina, kad naloksonas veikia kaip priešnuodis apsinuodijus karfentaniliu. Tikėtina, kad nustatomi ne visi nemirtino apsinuodijimo ir mirties atvejai ir ne apie visus tokius atvejus pranešama, nes paprastai šios medžiagos aptikimo tyrimai nėra atliekami. Atsitiktinis karfentanilio poveikis gali kelti riziką teisėsaugos pareigūnams, ekstremaliųjų situacijų pareigūnams, medicinos personalui ir medicinos kriminalistikos laboratorijų darbuotojams, taip pat laisvės atėmimo vietų ir pašto paslaugų įmonių personalui;

- (5) informacijos apie sąsajas su organizuotu nusikalstamumu arba organizuotomis nusikalstamomis grupuotėmis gaminant, platinant (neteisėtai prekiaujant) ir tiekiant karfentanilį Sąjungoje nėra. Šiuo atveju viena valstybė narė pranešė, kad beveik visa neteisėta prekyba fentaniliais, įskaitant karfentanilį, ir jų platinimas siejamas su organizuotomis nusikalstamomis grupuotėmis toje valstybėje narėje. Iš turimų duomenų matyti, kad karfentanilį pagamino Kinijoje arba Honkonge esančios chemijos sektoriaus įmonės. Turimi duomenys taip pat rodo, kad fentanilių gamybos pajėgumų gali būti ir Sąjungoje;
- (6) karfentanilis parduodamas tiek paviršiniame, tiek tamsiajame internete mažais ir didmeninei prekybai pritaikytais kiekiais kaip narkotinė medžiaga, o taip pat kaip „tyrimų cheminė medžiaga“, „tarpinis vaistinis preparatas“ ir (arba) kaip teisėtas nelegalių opioidų pakaitalas, paprastai miltelių pavidalu. Iš informacijos apie praneštus konfiskavimo ir mirties atvejus matyti, kad karfentanilis maišomas su heroinu, fentaniliu ir kitais fentaniliais, parduodamas neteisėtoje opioidų rinkoje ir jį švirkščiasi opioidų vartotojai, įskaitant švirkščiamojo heroino vartotojus. Labai tikėtina, kad vartotojai nežino, kad jie vartoja karfentanilį;
- (7) Jungtinėse Valstijose karfentanilį leidžiama naudoti kaip veterinarinį vaistą dideliems gyvūnams imobilizuoti. Gali būti, kad Sąjungoje medžiaga naudojama nedideliu mastu kaip veterinarinis vaistas, kurio pagrindą sudaro pagal nacionalinius teisės aktus kaip ektemporalus vaistas ruošiamas vaistinis preparatas. Moksliniuose tyrimuose plačiai naudojamas radioaktyviais izotopais pažymėtas karfentanilis. Karfentanilis taip pat naudojamas kaip etaloninė analizės medžiaga ir atliekant mokslinius tyrimus;
- (8) rizikos vertinimo ataskaitoje teigiama, kad atlikus tolesnius mokslinius tyrimus būtų atsakyta į daug su karfentaniliu susijusių klausimų, kylančių dėl trūkstamų duomenų apie riziką atskirų asmenų sveikatai, visuomenės sveikatai ir socialinę riziką. Tačiau esami įrodymai ir informacija apie medžiagos keliamą riziką sveikatai ir socialinę riziką, taip pat karfentanilio panašumas į fentanilį yra pakankamas pagrindas taikyti karfentaniliui kontrolės priemones visoje Sąjungoje;
- (9) 1961 m. Jungtinių Tautų bendrojoje narkotinių medžiagų konvencijoje ir 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvencijoje karfentanilis nėra nurodytas kaip kontroliuojama medžiaga. Šiuo metu pagal Jungtinių Tautų sistemą atliekamas šios medžiagos vertinimas ir ji buvo apsvastyta per PSO narkomanijos ekspertų komiteto 39-tą posėdį, surengtą Ženevoje 2017 m. lapkričio 6–10 d. Tai nekliaudo Sąjungai priimti sprendimą, pagal kurį medžiagai būtų taikomos kontrolės priemonės;
- (10) kadangi 12 valstybių narių taiko karfentanilio kontrolės priemones pagal nacionalinius narkotikų kontrolės teisės aktus, o keturios valstybės narės taiko karfentanilio kontrolės priemones pagal kitus teisės aktus, visoje Sąjungoje taikomos šios medžiagos kontrolės priemonės padėtų išvengti galimų sunkumų tarpvalstybinio teisėsaugos ir teismo bendradarbiavimo srityse ir apsaugotų nuo rizikos, kurią galėtų kelti jos prieinamumas ir vartojimas;

- (11) Sprendimu 2005/387/TVR Tarybai suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, kad būtų galima greitai ir remiantis ekspertinėmis žiniomis Sąjungos lygmeniu reaguoti atsiradus naujoms psichoaktyviosioms medžiagoms, kurias aptinka ir apie kurias praneša valstybės narės, taikant toms medžiagoms kontrolės priemonės visoje Sąjungoje. Kadangi tokių įgyvendinimo įgaliojimų vykdymo inicijavimui taikomos sąlygos ir procedūra yra įvykdytos, turėtų būti priimtas įgyvendinimo sprendimas, kad karfentaniliui visoje Sąjungoje būtų taikomos kontrolės priemonės;
- (12) Danijai Sprendimas 2005/387/TVR yra privalomas, todėl ji dalyvauja priimant ir taikant šį sprendimą;
- (13) Airijai Sprendimas 2005/387/TVR yra privalomas, todėl ji dalyvauja priimant ir taikant šį sprendimą;
- (14) Jungtinei Karalystei Sprendimas 2005/387/TVR nėra privalomas, todėl ji nedalyvauja priimant ir taikant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Naujai psichoaktyviajai medžiagai metil 1-(2-feniletil)-4-[fenil(propanoil)amino]piperidin-4-karboksilatui (karfentaniliui) visoje Sąjungoje turi būti taikomos kontrolės priemonės.

2 straipsnis

Valstybės narės, vadovaudamosi nacionaliniais teisės aktais, ne vėliau kaip [*one year from the date this Decision is published*] imasi reikiamų priemonių, kad 1 straipsnyje nurodytai naujai psichoaktyviajai medžiagai būtų taikomos kontrolės priemonės ir baudžiamosios sankcijos, kaip numatyta šių valstybių teisės aktuose, kuriais vykdomi įsipareigojimai pagal 1961 m. Jungtinių Tautų bendrąją narkotinių medžiagų konvenciją su pakeitimais, padarytais 1972 m. protokolu.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis sprendimas taikomas pagal Sutartis.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*